

NOORDJE FIETST

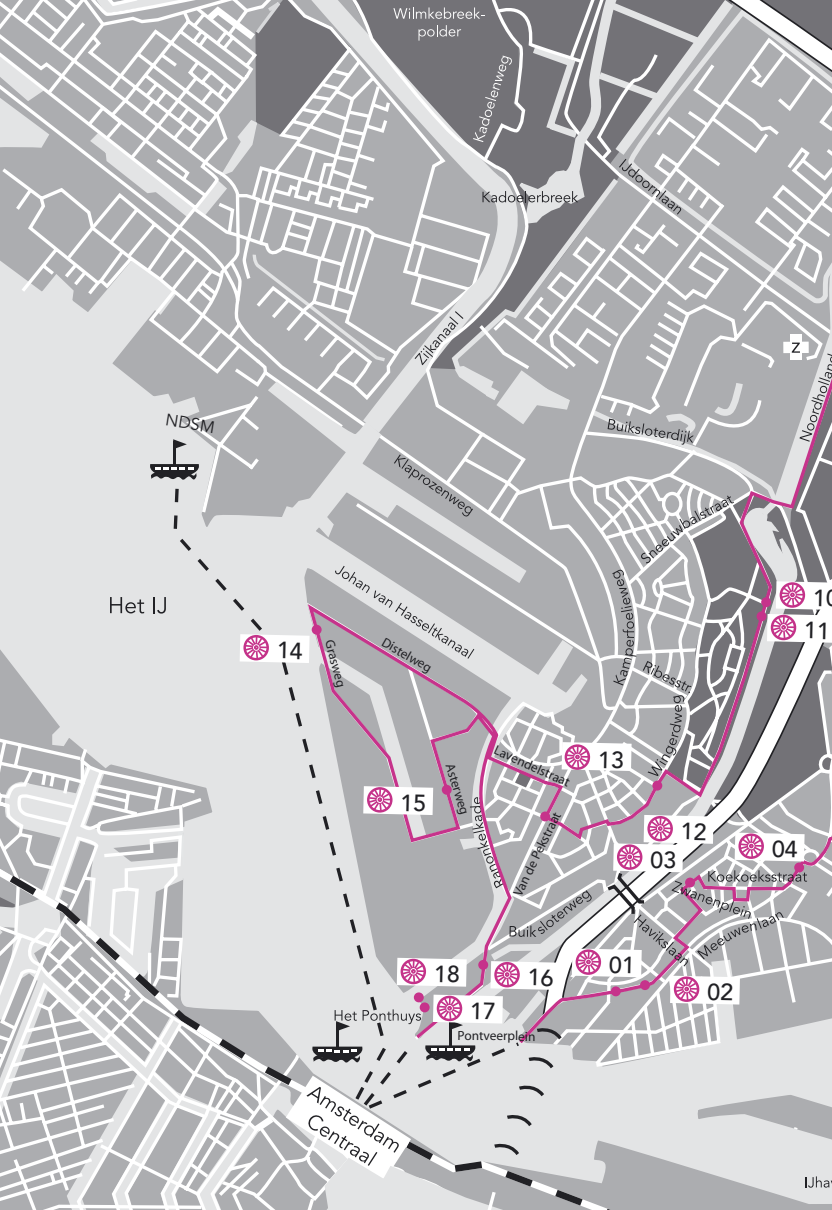
Stadsdeel Amsterdam-Noord /// Fietsroute van ± 15 kilometer (3 uur)

Ontdek kunst en architectuur in Noord

Gemeente Amsterdam

Stadsdeel Amsterdam-Noord

Het IJ

NDSM

Wilmkebrek-polder

Kadobelenweg

Kadoelerbreek

Udoornlaan

Zijkanaal I

Klapprozenweg

Buiksloterdijk

Z

Noordholland

14

Grasweg

Distelweg

15

Aterweg

Lavendelstraat

13

12

04

03

Koekoeksstraat

Zwanenplein

Meeuwenlaan

18

16

01

02

Het Ponthuys

Pontveerplein

Amsterdam Centraal

IJha

Grote Blauw

't Nopeind

Buikslotermeerdijk

golfbaan

†
begraaf-
plaats

Middel-
laan

09

Sportpark
Elzenhagen

Nieuwe Leeuwarderweg

J.H. van Heekpad

Baansluispad

Ringweg A10

volks-
tuinen

08

07

Nieuwendammerdijk

W.H. Vliegenbos

06

05

Nieuwendammerkade

Purmerplein

Zamenhofstraat

Nieuwendammerdijk

Schellingwoude

Oranje-
sluizen

Schellingwouderdijk

Het IJ

Amsterdam-Noord

Fietsen langs kunst en architectuur

De mooiste gevelstenen uit de jaren twintig, stoere stalen beelden met wortels in de scheepsbouwindustrie, de beste staaltjes van de Amsterdamse Schoolstijl en prijswinnende nieuwbouw. Liefhebbers van architectuur en kunst kunnen hun hart ophalen aan de bijzondere en veelzijdige collecties die Noord rijk is. Fiets mee met Noordje langs architectonische juweeltjes en kunstschaten en ontdek de best bewaarde geheimen van Amsterdam-Noord.

xxx Noordje

01 Moskee El Mousshine

Neem de pont naar de Meeuwenlaan. Fiets vanaf het Pontplein recht door het fietspad van de Meeuwenlaan op. Voorbij de eerste bocht zie je links op de hoek van het bouwblok de opvallend groene Marokkaanse **Moskee El Mousshine**¹ (2005, architect Gerard Rijnsdorp). De groene tegels verwijzen naar de Islam en de hoop: het is de kleur van groei en jeugd. De blauwe tegels verwijzen naar de hemel, de reinheid, helderheid en eerlijkheid. De tegels en de kleuren slaan ook een brug naar de overzijde van de Meeuwenlaan. De gebouwen daar hebben ook een kleurtje, en er staat een met tegels beklede school.

Verderop rechts in het grasveld staat een nog zo'n opvallend gekleurd object, **De Muur**². De Muur staat precies tussen twee buurten in, de flats rond het Pontplein en de Vogelbuurt uit de jaren twintig, en markeert de grens tussen deze twee bouwstijlen. Ontwerper Alfred Eikelenboom heeft de Muur zo

ontworpen dat deze lijkt op een flat in het klein. De putjes zijn ramen en de gleuven toegangspoorten. De gaten kun je zien als patrijspoorten, een verwijzing naar het scheepvaartverleden van deze plek. Hier stond vroeger de Amsterdamse Droogdok Maatschappij, de ADM-werf.

Ga vlak voor de supermarkt linksaf de Havikslaan in en sla meteen rechtsaf (Leeuwerikstraat). Bij de grote boom ga je linksaf (Sijsjesstraat) en weer rechts (Putterstraat). Je komt uit op het **Zwanenplein** ³ (1918). De Vogelbuurt is hoofdzakelijk gebouwd voor de arbeiders van de ADM, Draka, Kromhout en Verschure. Opmerkelijk zijn de gevelstenen en de dichtregels die je op de woningen aantreft, hier en in de straten grenzend aan het plein. Enkele stenen hebben idyllische plaatjes van vogels en vrede. Eén van de stenen verwijst echter naar de 1e Wereld Oorlog: een Gallische haan (Frankrijk) vecht met een (Duits-Oostenrijkse) adelaar.

02 De Muur

03 Zwanenplein

Sla linksaf en fiets om de kerk. Via de Koekoekstraat bereik je de Meeuwenlaan. Vlak voor de rotonde zie je links een zwart complex, **De Albatros**⁴ van HVDN Architecten. De Albatros won in 2003 de Zuiderkerkprijs voor het meest vernieuwende woningbouwproject van Amsterdam. De jury roemde onder andere de diversiteit aan functies in het gebouw en de mogelijkheden van de woningen. In de Albatros zitten ouderen- en starterswoningen, een dienstencentrum, buurtontmoetingsruimte en bedrijfsruimtes. Let ook op de 'kunstkasten' op de begane grond. Kunstenaar Gijs Frieling en lichtontwerper Rob Clemens combineerden wandschilderingen met licht. Daardoor lijken deze 's avonds en 's nachts te bewegen.

Steek over en volg linksaf de Meeuwenlaan. Ga voorbij de rotonde bij het Brederocollege rechtsaf de Lange Vogelstraat in. De gemeente bouwde **Vogeldorp**⁵ (1918) als noodopvang vanwege de verkrotting van de binnenstad. Dat bouwen ging volgens de 'tuinstadgedachte' die uit Engeland overwaaide: lichte, ruim opgezette eengezinswoningen voor arbeiders, temidden van veel groen. Tegen het einde van de oorlog verdween het houten clubgebouw in de kachels van de kleurende dorpers. Na de oorlog bouwden de bewoners het weer met eigen handen op. In 1997 kreeg Vogeldorp de officiële monumentenstatus.

05 Vogeldorp

→ Noordjes tip 01:

Langer genieten van de historische dijkhuisjes en de haven? Ga binnen bij het Toeristische Informatie Punt (TIP) in de Lijstenmakerij Honekamp op de Nieuwendammerdijk nr. 215 en vraag naar de wandelroutes. In het TIP hangen ook enkele dorpsgezichten van J.Oudes uit 1890.

Ga aan het einde van de lange Vogelstraat linksaf en weer rechtsaf de Zamenhofstraat in. Sla aan het einde linksaf. Bij het water ga je linksaf de Nieuwendammerkade op. In de eerste bocht ligt op nummer 26d **De Beeldentuin**⁶. De tuin staat vol prachtige hedendaagse kunst, waaronder een kleurige kip van Cobrakunstenaar Corneille. De Nieuwendammerkade eindigt op de Nieuwendammerdijk. Ga hier rechts. Fiets voorbij de haven en ga na de kerk op nummer 437 linksaf de Beemsterstraat in.

Je fietst nu **Tuindorp Nieuwendam**⁷ (1926) binnen. De wijk heeft een unieke bouwstijl: een mix van Amsterdamse Schoolstijl met Waterlandse kenmerken. De Amsterdamse School herken je in de fraaie houten kozijnen, en aan de metselwerkversiering. De houten gevelbekleding en de hoge kappen met rode dakpannen zijn afgeleid van de Waterlandse bouw.

 06 De Beeldentuin

Ga bij de Purmerweg linksaf en voorbij de winkels rechts de Schermerstraat in. Links staat de Purmerschool. Beeldhouwer Hildo Krop maakte de fluitende faun -een Romeinse veldgod- aan de zijmuur, **de houten Joris op het paard** ⁸ en de slangenkop op het hek. Bakkerszoon Krop volgde ooit boetseerlessen om marsepeinfiguren te kunnen maken, maar leerde het echte vak onder andere in Berlijn en op de Rijksacademie van Beeldende Kunsten in Amsterdam.

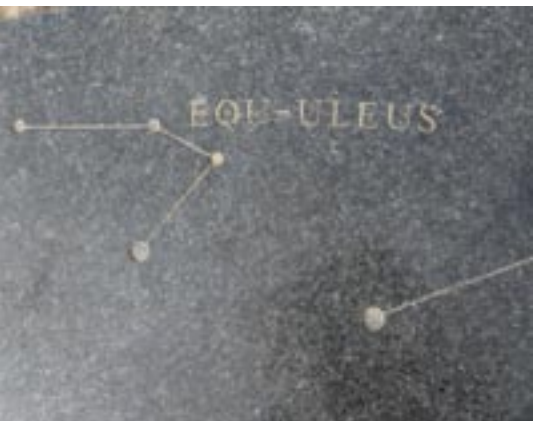
 08 De houten Joris op het paard

Rijd de Schermerstraat uit en ga aan het einde links. Via de brug (rechts) kom je in het Baanackerspark. Volg het rode asfalt van het fietspad naar links en ga rechtsaf langs het water (Baanackerspad). Steek de Weerengouw over, volg het fietspad op de splitsing naar links en passeer het viaduct van de IJdoornlaan. Neem vervolgens de tweede brug links (J.H. van Heekpad).

Als je de tweede straat rechts inslaat (Elpermeer), zie je een heuvel. Daar bovenop bevindt zich het **Observatorium**⁹ van Marinus Boezem (1992). De granieten ligstoel lijkt op de 'chaise longue', de klassieker ontworpen door de Franse architect Le Corbusier. Op de granieten platen waarop 'de chaise' staat, zijn de melkweg en de noordelijke sterrenhemel afgebeeld. Het geheel verbindt als het ware het aardse en de eeuwigheid en nodigt daarmee uit tot overdenken.

Volg het fietspad onder de ringweg A10 door. Sla op de dijk linksaf en ga weer links: langs de golfbaan en het clubhuis. Als je na het viaduct het bord 'Amsterdam' volgt, kom je uit op de Buikslotermeerdijk. Rechts ligt het Noordhollandsch Kanaal. Fiets onder de ringweg A10 en verderop onder de IJdoornlaan door. Sla de eerste weg rechtsaf en ga rechts de Buiksloterdijk op. Volg links het fietspad langs het Noordhollandsch Kanaal, **het Noorderpark**¹⁰ in.

 09 Observatorium

→ Noordjes tip 02:

Amsterdam-Noord krijgt een groen kloppend hart: het Noorderpark. Meer weten? Kijk op www.amsterdam.noorderpark.nl.

10 Het Noorderpark

11 Informatiecentrum 12 Vrouwfiguren

Dit nieuwste stadspark van Amsterdam ondergaat de komende jaren een grote metamorfose. West 8 Urban Design & Landscape Architecture uit Rotterdam maakte het ontwerp dat het Florapark en het Volewijkspark samenvoegt tot één geheel. Na de bocht ligt rechts het **Informatiecentrum**¹¹ (vanaf eind 2007) van het park, ontworpen door de Zwitserse architecten Marcel Meili en Markus Peter. Het is een zogenaamde 'Parasite': een klein, tijdelijk, kant-en-klaar en milieuvriendelijk gebouw(tje). Een gedeelte van het dak en de voorpui kan openschuiven, zodat er een open podium ontstaat. Fiets door langs het kanaal.

Ga na het viaduct direct rechts de Varenweg op en links de Wingerdweg in. Direct links staat de Wingerdsschool, gebouwd in de Amsterdamse Schoolstijl. Ga door het poortje rechts van de school en zie hoe twee goudkleurige vrouwfiguren bovenop de school de omgeving overkijken. Deze **vrouwfiguren**¹² (1995, Elisabet Stienstra) zijn het resultaat van haar studie naar lichaamsbouw en emotie. Hun gestalten ogen compleet, hoewel de romp grotendeels ontbreekt.

De figuren vallen extra op doordat de ronde vormen afsteken bij de verticale en horizontale lijnen van de Amsterdamse Schoolstijl.

Steek aan het einde van de Wingerdschool schuin rechts over, de Muurbloemstraat in. Buig links mee en ga op de kruising rechts de Heimansweg in. Je rijdt nu in het hart van de **Van der Pekbuurt** ¹³ (1917-1923, architect Van der Pek), ook ontworpen vanuit de tuinstadgedachte. Ga rechts de Van der Pekstraat op. Neem de eerste weg links (Lavendelstraat) en sla op de Ranonkelkade rechtsaf. Steek het water over bij de brug.

Bij het Distelwegveer sla je linksaf, de Grasweg in. Rechts staat **de Knoop van Volten** ¹⁴. Kunstenaar André Volten (1925-2002) werkte van 1954 tot 1957 als lasser op de NDSM scheepswerf. Als er tijd was ging hij voor zichzelf experimenteren op de scheepswerf. Vanaf 1950 tot zijn dood werkte en woonde hij in de Buiksloterham. Volten onderhield een nauwe band met het koningshuis. Begin 2002 kreeg hij de opdracht om een beeld te maken ter gelegenheid van het huwelijk tussen Prins Willem-Alexander en Máxima voor de tuin van het echtpaar. Dit beeld kon Volten niet afmaken.

 14 De Knoop van Volten

 13 Van der Pekbuurt

Na de bocht aan de linkerkant bevindt zich de kunstuitleen van Stichting Beeldende Kunst (SBK). Neem gerust een kijkje binnen. Ga na het SBK linksaf, de Asterweg op. Op nummer 17-19 staat bedrijfsverzamelgebouw **Kaap Noord**¹⁵ (2005). Vasco Da Silva Architecten wonnen de prijsvraag voor deze locatie waarbij de opgave was om de grond zo efficiënt mogelijk te gebruiken voor parkeren en werken. Alle functies zijn naast, onder en boven elkaar gebracht. Ga rechts de Chrysantenstraat in, rechts de Distelweg op en over de brug rechts Ranonkelkade op. Sla bij de Van der Pekstraat rechtsaf. Deze gaat over in de Buiksloterweg.

Rechts ligt de Tolhuistuin, ooit een belangrijk uitgaanscentrum voor Amsterdammers. Deze gaat rond 2008 weer open voor publiek. De tuin en de meeste gebouwen erin krijgen een culturele bestemming. Daarbij hoort ook de oorspronkelijke portierswoning van de Shell, **Villa Abspoel**¹⁶ (1938). Abspoel was jarenlang de huisarchitect van Shell. Villa Abspoel dankt haar bijzondere uitstraling aan de modernistische bouwstijl. Typisch hiervoor zijn platte daken, grote ronde ramen en fraaie rondingen in de wit gestuukte wanden.

 15 Kaap Noord

 16 Villa Abspoel

17 Bedrijfsrestaurant van Shell

18 Informatiecentrum Overhoeks

Ook het voormalige **bedrijfsrestaurant van Shell** ¹⁷, dat schuin achter het Ponthuys staat, krijgt een openbare bestemming. Arthur Staal ontwierp het rond 1970. Het dak bestaat uit platte en schuine daken die doen denken aan een verzameling grotere en kleinere tenten. Deze zijn wellicht geïnspireerd door de reizen die Staal in de jaren dertig maakte naar onder andere Noord-Afrika en Egypte.

Aan de oever bij het bedrijfsrestaurant ligt het **informatiecentrum Overhoeks** ¹⁸. Op het voormalige terrein van de Shell bouwt Amsterdam de wijk Overhoeks. Er komen zo'n 2200 woningen, stedelijke voorzieningen zoals het Filmmuseum, restaurants en hotels. De woningen zijn ontworpen door architecten van naam zoals Jo Coenen, Mecanoo, Alvaro Siza en Tony Fretton. Met de pont kun je weer terugvaren naar het Centraal Station.

→ Noordjes tip 03:

Nog adem over? Neem de pont naar de NDSM-werf en omgeving. Scheepshellingen en oude hallen zijn aangemeld voor de rijksmonumentenlijst. Maar zie ook hoe oude gebouwen een spectaculaire 'make-over' hebben ondergaan, zoals NDSM-stad, het MTV-kantoor en het Kraanspoor.

Ook verkrijgbaar in deze reeks:

NOORDJE FIETST

- Fietsen langs monumentale bomen
- Ontdek de Noordelijke IJ-oever
- Ecologische fietsroute door Noord
- Ontdek de Waterlandse Zeedijk
- Ontdek het mooiste van Noord
- Fietsen langs historische boerderijen

NOORDJE LOOPT

- Over de Nieuwendammerdijk en door Tuindorp Nieuwendam

Voor meer informatie over de folders kunt u bellen met de afdeling publieksvoorlichting, 020 - 634 94 52 of kijk op www.noord.amsterdam.nl

xxx Noordje